

МАКТАБГАЧА ТА'ЛИМ TASHKILOTLARIDA TA'LIM FAOLIYATINI TO'G'RI TASHKIL ETISH

Jumayeva Mayramjon Xudoyberdiyevna

Sirdaryo viloyati Xovos tumani 2-DMTT direktori

Annotatsiya: Mazkur maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ta'lim faoliyatini to'g'ri tashkil etish, maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanish bosqichini shakllantirish, maktabgacha ta'lim muassasalarida ta'lim-tarbiya faoliyatini to'g'ri tashkil etish, maktabgacha ta'lim muassasalariga jalb qilingan turli mutaxassislar o'rtasidagi hamkorlikni rag'batlantirish to'g'risida to'liq bayon etilgan.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim tashkiloti, kasbiy rivojlanish, dinamik platforma, ijtimoiy ko'nikmalar, individuallashtirilgan o'quv rejalari.

Kirish:

Maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanish bosqichini shakllantirishda katta ahamiyatga ega. Aynan shu muhim davrda bolalar izlanish, kashfiyotlar va ijtimoiy o'zaro ta'sir qilish sayohatiga kirishib, ularning kelajakdagi akademik va shaxsiy o'sishi uchun poydevor qo'yishadi. Shunday qilib, maktabgacha ta'lim muassasalarida ta'lim faoliyatini to'g'ri tashkil etish bolalarning har tomonlama rivojlanishini ta'minlaydigan rag'batlantiruvchi va qiziqarli muhitni yaratishda muhim ahamiyatga ega. Bu yosh o'quvchilarning o'ziga xos rivojlanish ehtiyojlarini hisobga oladigan, mazmunli o'rganish tajribasini targ'ib qiluvchi va ijobiy va qo'llab-quvvatlovchi sinf muhitini yaratadigan puxta va qasddan yondashuvni o'z ichiga oladi.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya:

To'g'ri tashkil etishning asosi bolalarning turli rivojlanish bosqichlariga mos keladigan yoshga mos o'quv dasturini yaratishdir. Har bir bolaning o'ziga xos sur'atda rivojlanishini tan olgan holda, o'qituvchilar har bir bolaning kognitiv, jismoniy, ijtimoiy va hissiy imkoniyatlariga mos keladigan harakatlarni diqqat bilan moslashtirishlari kerak. Faoliyatning boy gobelenini o'z ichiga olish bolalarning keng ko'lamlil ta'lim imkoniyatlariga ega bo'lishini ta'minlaydi, ularning qiziqishini kuchaytiradi va qiziqishlarini o'rganishga undaydi. Bundan tashqari, o'qituvchilar har bir bolaning individual ehtiyojlari va manfaatlariga mos kelishi kerak, chunki turli xil ta'lim uslublari va noyob iste'dodlar moslashtirilgan yondashuvni talab qiladi.

Ma'noli o'rganish tajribasini yaratish shunchaki ma'lumot taqdim etishdan tashqarida; bolalarni o'quv jarayoniga faol jalb etishni taqozo etadi. O'yinga asoslangan o'rganish, amaliy mashg'ulotlar va interfaol tajribalar bolalar uchun kashfiyot va kashfiyot orqali o'rganish uchun dinamik platformani taklif qiladi. O'rganishni bolalarning kundalik hayoti bilan bog'lash orqali o'qituvchilar qiziqish va

tushunchalarni chuqurroq tushunishga yordam beradi, bu esa o'rganishni dolzarb va qiziqarli qiladi. Bolalar va o'qituvchilar o'rtasidagi mazmunli o'zaro munosabatlar ijtimoiy ko'nikmalarni, hissiy aqlni va tilni rivojlantirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi.

Natijalar:

Yaxshi tashkil etilgan maktabgacha ta'lim muhiti faqat o'quv dasturi bilan bog'liq emas; u sinfni samarali boshqarishni ham o'z ichiga oladi. Aniq tartiblar va tuzilmalarni o'rnatish bolalar uchun xavfsizlik va oldindan aytish mumkin bo'lgan tuyg'uni ta'minlaydi, bu ularga sinf muhitida qulaylik va ishonch bilan harakat qilish imkonini beradi. Ijobiy tartib-intizom usullarini qo'llash, ijobiy munosabatlarni o'rnatish, xatti-harakatlarga yo'naltirish va ijtimoiy-emotsional ko'nikmalarni o'rgatish, tegishlilik tuyg'usini uyg'otadigan va sog'lom ijtimoiy o'zaro munosabatlarga yordam beradigan tarbiyalovchi va qo'llab-quvvatlovchi muhitni yaratadi.

Maktabgacha ta'lim muassasalarida samarali tashkil etish sinf devorlaridan tashqariga chiqadi. Ochiq muloqot, umumiy faoliyat va hamkorlikda rejalashtirish orqali ota-onalarning faol ishtirokini rag'batlantirish kuchli jamiyat tuyg'usini uyg'otadi va ota-onalarning farzandlarining o'quv sayohatida faol ishtirok etishini ta'minlaydi. Bundan tashqari, pedagoglar uchun doimiy kasbiy rivojlanish imkoniyatlarini taqdim etish ularning ilg'or tajribalardan xabardor bo'lishlarini, o'qitish mahoratini oshirishni va erta bolalik ta'limining doimiy rivojlanayotgan landshaftiga moslashishlarini ta'minlaydi. O'qituvchilar, mutaxassislar va ma'murlar kabi maktabgacha ta'lim muassasalariga jalb qilingan turli mutaxassislar o'rtasidagi hamkorlikni rag'batlantirish har bir bolaning ehtiyojlarini qondirish uchun birgalikda ishlaydigan yaxlit jamoani yaratadi.

Muhokama:

Tashkilotga kompleks yondashuv bolalar taraqqiyotini doimiy ravishda baholash va baholashni talab qiladi. Anekdot yozuvlari, portfellar va baholashlar orqali bolalarning o'rganishini muntazam kuzatish va hujjatlashtirish ularning individual kuchli tomonlari, o'sish sohalari va afzal ko'rgan o'rganish uslublari haqida qimmatli tushunchalarni beradi. Ta'limni yo'naltirish va o'z vaqtida fikr-mulohazalarni taqdim etish uchun formativ baholashdan foydalanish va umumiy taraqqiyotni baholash va kelajakni rejalashtirish haqida ma'lumot berish uchun umumlashtiruvchi baholash har bir bolaga shaxsiy yordam va ko'rsatma olishini ta'minlaydi. Har bir bolaning o'ziga xos ehtiyojlari va ta'lim uslublari hisobga olgan holda individuallashtirilgan o'quv rejalarini ishlab chiqish ularning individual iste'dodi va salohiyatini rivojlantirish va maksimal darajada oshirishni ta'minlaydi.

Xulosa:

Xulosa qilib aytish mumkinki, maktabgacha ta'lim muassasalarida ta'lim-tarbiya faoliyatini to'g'ri tashkil etish ko'p qirrali ish bo'lib, o'ylangan va maqsadli

yondashuvni talab qiladi. Yoshga mos o'quv dasturlarini puxtalik bilan ishlab chiqish, mazmunli o'rganish tajribasini rivojlantirish, sinfni boshqarishning samarali strategiyalarini amalga oshirish, ota-onalar va hamkasblar bilan hamkorlik va muloqotni rivojlantirish, doimiy baholash va baholash vositalaridan foydalanish orqali o'qituvchilar bolalarning har tomonlama rivojlanishini ta'minlaydigan dinamik va qo'llab-quvvatlovchi muhitni yaratishi mumkin. Aynan shu mukammallikka bo'lgan sodiqlik orqali yosh o'quvchilarga kelajakdagi akademik va shaxsiy sayohatlaridagi qiyinchiliklar va imkoniyatlardan ishonchli tarzda harakat qilish imkoniyatini berish mumkin.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Ishmuhamedov R., Abduqodirov A., Pardaev A. Ta'limda innovatsion texnologiyalar / Ta'lim muassasalari o'qituvchi-o'qituvchilari uchun amaliy tavsiyalar. – T.: "Iste'dod" jamg'armasi, 2008.
2. Maktabgacha ta'limni takomillashtirishda ilg'or axborot kommunikatsion texnologiyalar. M. Olamova, Ma'murova D., INTERNATIONAL CONFERENCES, 2022.
3. Maksuda, Xallokova, & QODIROVA, S. Maktabgacha ta'limda shaxsga yo'naltirilgan yondashuv asosida ta'lim jarayonini tashlil etish va rejalashtirishning o'ziga xos xususiyatlari. Journal of Pedagogical and Psychological Studies, 2023.
4. U.M.Xalikova. Maktabgacha ta'limda pedagogik jarayonlarni loyihalashtirish. metodikasi. O'quv qo'llanma. Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxonasi "Fan va ta'lim" nashriyoti 2022.